

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egyes évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes száma ára: 15 krajczár.

Előfizethető csupán a kiadóhivatalban, vagy B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére a a nyitásra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos petítor 5 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések jutányosan eszközöltek.

Bélyeg minden beutazásnál 30 kr.

NYITÓTÁR GARMOND SOR: 20 KR.

B.-Gyarmat, február 12.

A gyermekek halandóságáról.

Korunk felvilágosodottságára sötét homályt vet azon körülmény, hogy a legelső kötelességeikről, gyermekeik gyógyításáról megfelelő szülők pénzbüntetéssel kell ebbeli kötelességeik teljesítésére kényszeríteni. Sajnos dolog, hogy azt, amit minden szülőnek a szülei szeretet sugalma szerint teljesítenie kellene, a törvény paragrafusainak szigorú alkalmazásával lehet és akkor is csak részben elérni. Ilyen elszomorító viszonyok között nem csodálkozhatunk, ha a gyermekek halandósága nem csökken és népünk nem szaporodik úgy, miként a művelt nyugot nemzetei.

Kevesen vagyunk, ez a számtalanszor ismételt kijelentés fokozott tevékenységre serkentheti azokat, akik tehettek valamit a nép gyermekei pusztulásának megakadályozására. Sokkal kevesebben vagyunk, mintsem közönnnyel nézhetnők, hogy a magyar nemzet pusztul, vagy legalább nem produkálhat olyan szaporodási percenztet, mint azon nemzeteknél észlelhető, amely nemzetek fiai és leányai első kötelességüknek ismerik hazájuk számára életeres polgárokat és polgárnőket nevelni.

Ha igaz az, hogy bármely nemzet fennállhatóságának biztosítéka a polgárok zömében gyökerezik, akkor mi nem elégedhetünk meg azzal, hogy a gyermekek pusztulását hideg közönnnyel néző szülőkre rá szabjuk a pénzbüntetést, hanem olyan módokról és eszközökről kell gondoskodni, mely a szülőket legszemből kötelességeik teljesítésére ösztönözzé.

Nem elég a pénzbüntetés kiszabása, a vonatkozó törvény paragrafusainak alkalmazása, mert a gyermekek halandóságát nem az okozza csupán, hogy a szegényebb sorsúak közül igen sokan nem gyógykezelhetik beteg gyermekeiket, hanem vannak olyan jelenségek, melyeknek megtorlására nem képes a legazigorubb törvény sem, melyeknek orvoslására nézve többet várhatunk az erkölcsi törvények alkalmazásától és különösen attól, hogy módot nyújtsunk az elvetemült, gyermeköket kellemetlen tehernek

tekintő, földhöz ragadt szegény nőknek is gyermekeik felnevelésére. Ott, hol a szegénység elviselhetlensége indítja az anyát gyermekének elpusztítására, álljon elő az emberszeretet gyakorlása, a humánus intézmények jótékonyága, akkor az a bűnös nő is, aki szerelmének gyümölcsét kész halálra kárhoztatni, megdöbben és ragaszkodni fog ahoz, aki a jelen körülmények között teher rá nézve, akitől szabadulni akar.

Avagy csodálkozhatunk-e azon, ha ezekre megérint az olyan szerencsétlen gyermekek száma, akiket egyenesen az anyai kéz és rosszakarata kerget a halálba? Hiszen tapasztalhatjuk, hogy sok törhető anyagi állapotban lévő, de a kényelmet szerető anya eltávolítja magától gyermekét, mielőtt az meglátta volna a napvilágot. Készek vagyunk elítélni azokat, akiknek nincs semmijük még egy rongydarabjuk sem, melybe gyermeküket a hideg ellen takarják, ha bűnös kezekkel saját gyermekük életét pusztítják el, de ugyanakkor feledjük, hogy sok nő felemelt fövel jár közöttünk olyan, aki gyilkol, mielőtt életet adott volna annak, akinek már hordozása is alkalmatlan teher rá nézve, miről számtalan bírói eljárás tanuskodik az eléggé meg nem büntethető anyák és hűneik részesével szemben.

De nemcsak a szegénysorsúak, tudatlanok, bűnös érzelműek, hanem azok is véteneik anyai kötelességük ellen, akik mára bizzák gyermekeik táplálását és gondozását. Sok anya a divat egyikének tekint, hogy kicsinyét nem maga táplálja, hanem felfogadott és gyakran meg sem választott dajkára bizza azt. En ezt az eljárást nagyon helytelennek, a gyermek nevelésére nézve veszélyesnek tartom és csak azon esetben vélem megengedhetőnek, ha az anya betegeskedés, vagy más fontos ok miatt képtelen gyermekét önmaga szoptatni, de akkor is kiváló gond fordítandó arra, hogy a dajka egészségtelen ne legyen, mert a beteges, romlott vérű dajka beteges gyermeket nevel.

A gyermeknevelés nagy tudomány, melyet csak a gyermekét szerető anya képes kellően gyakorolni. Hiszen látjuk, hogy az igazi anya anyji figyelemmel, gondoskodással és csak az anyai érzelemből

fakadható forró szeretettel veszi körül gyermekét, hogy képes őt az ezernyi veszedelemtől megvédeni. Ha pedig véletlenül és váratlanul betegség láthatja meg, az édes anya kicsinyét, az anyai szeretet ott viraszt a bölcső felett és legjobb orvosnak bizonyul.

Vajha a magyar nők felfogni tudnák anyai magasztos kötelességüket és anyához méltóan eslekednének gyermekeik nevelése körül! Akkor sok szüle nem nézné bánatos arccal szenvedő gyermekének betegeskedését, melyet abba a kéjelgő, bukott nőből lett dajka romlott vére vitt át, sok anyának késői bánata nem hullatna könyeket a korán feldoborolt sírhalmomra és a nemzet erősöbne, szaporodnék!

Azon szülőkkel szemben, akik annyira tudatlanok és rosszakaratauk saját gyermekükkel szemben, hogy közönnnyel nézik azoknak szenvedését és elpusztulását, ahelyett, hogy orvosoltatnák őket, legyen a hatóság szigorú és mutasson példát érzékeny pénzbüntetés által mindazoknak, akik keveset törődnek kicsinyeik egészségével és életével.

Ott, ahol sok elvetemült nő, az anyai érzelmeiből kivetkezett anyákkal bűnös szűrésre lép a még serkenő élet elfojtására, alkalmatlanság a törvény, olyan szigorral, mintha többszörös gyilkosságról volna szó. A gyermekek pusztításának ez a módja felháborítja, a becsületesebb érzelmű embereket és különösen a tisztességes és gyermekeit szerető anyákat, akik kérdezzék látszanak: egyedül az ember lehet képes magát elpusztítani akkor, midőn a puszták legvérengzőbb vadai is őrzik és gonddal ápolják kicsinyeiket!?

De ott, ahol a titkos szeretetelés bűnbán születtét gyümölcse, a hol a nyomor gyermeke csak azért lesz kárhoztatva ha nem is halálra, de ami ennél is rosszabb a szándékos gondrieteletlenség miatt lassu éleletereülönödésre, mely halállal szokott végződni, álljanak elő az emberszeretet és a humanizmus jótékony intézményei! Az anya, ki szegényét eltitkolni akarja, az, aki nem képes hajlékot találni, ahol betegségéből felgyógyuljon, találjon helyet olyan intézkedések által, mely intézkedés lehetővé tegye, miszerint az anya gondviseltesség betegségében és

TÁRCZA.

Mutatványok a Tarka bokrétaból Palojtától.

Krumpli-szüret.

Mig volt miből szüretünk tízes hegyi levét, A krumpli csak gúnyból viselt süret nevet; Most már gondolodunk, mert vést látnak szemben, S nem hiszünk magunknak nagy szegénylünkben; Oh ne gúnyolódjunk; jöhet még oly bogár, Mely a kenyért adó magot kiirtja jár, Híttelen a világ; okulni nem akar, Pedig saját kárán tanulhat a magyar.

A hol nincs isten.

Van isten, mondjátok, mindenhol. Oh csalár! Ilt! Mert nincs isten ott, hol megrögzötten áll Az ember, mint a szirt, hajthatatlan kemény, S kimondja: e talaj kizárón az enyém. S mit ért ő e souverain tulajdonjog alatt? Azt hogy ezen belül ő mindent elragad; S ha lenne még kit a sors átka oda vet, Ennek nincs látoga, mert ezt ő fojtja meg. Nincs isten ott a hol az Ur törvényeit Apák, fiúk, család ledérül megzegik! S annak ki a törvény parancsi ellen vét Kérmönfont frázissal kimentik a bűnt. Nincs isten ott, a hol nincs emberszeretet, Hol rút önzés mindent magába eltemet; S a legvágyabb csupán azon töri fejét, Miként rabolja el másoknak mindenét. Ti ily istentelen tájra ne menjetek, Mert ott csak a sátán szerzőlhet veletek; S habár a grafszajt később megemmiált, Ne várjátok be míg az áltempom ledől.

Bogár Mihály felvilágos.

Bogárnak tartozott egy szegény Ácsember A kin „adóságát” nem tudta megvenni; Csodálta hát vele nagyvőleán koporsót, Melybe őt nem soká be fogják majd tenni, Hissz aggott élte már napok kérdése csak; Jó lesz az Ácsembernek legalább kánszának.

De most nagy aggályok szállják meg a lelkét, Mi lesz ha még soká késik a halál?

Ő ekként veszi a koporsó percenztét, Melyben befektette saját dídját; S valóban így történt. Fuccs lett a profinak, Mert Bogár bosszú érig élt még egészében; Mig végre megjött a vigasztaol nagy nap, Hogy többé nem lehet immár vesztésében Hanem egy kis malor méga történt vele; Rövid volt a „snbid”, Bogár nem fért bele.

Gr. Szapáry Gyula.

A török egy szűd szántára fogá be igába; Téged most két párt árba keverve kyalár. Am valamin szűd nem törte meg a török önkény, Ugy a te nagy lelked küzdve legyőzi a vést.

Hármas jubileum.

(Vay, Pálsky F., Hunfalvy)

Egy félszázad! Mi az? Anyi ezer körül, Kik veletek együtt születvén, elhunytak! S mi lesz jutalmatok, ha majd „kiszolgáltok”? Egy rövid sirirat: „voltak és kimúltak”!

A Strike (satrajk).

Hogy ha nyomor sanyarit, éhesre kiáltok a térre, S kérek az államtól több jogot és kenyeret. Haritalanul, mert szót az írás: aki bír sokat annak Több adatik, s a kinek nincs, az is elvetetik.

Chauvinizmus.

Nálunk (a mi másutt bizony nagy hiba) Még a chauvinizmusnak is van értelme, Mert számunk oly kicsiny, a „multi harcaiba Anyira háttérbe szorult Árpád nyelve, Hogy bár néha kis pecsekesebbek vagyunk, Gyöngyösg ha ezen nagyon felakadunk.

Falsh időmagyarázata.

Tíz ezer év kell, hogy fel a cadesra elérjen az ember Jö aután az üdön, a újra a küdelem el. Im Szapáryról a mese, mint tény áll ma előttünk, Persze ha hogy Falbnak binni ez a kor akar.

A kormány.

(Mameluk-vallomás.)

Mit akar a kormány? A mit ő felsége. Mit akar a fűség? A mi dicsősége! Mi az a dicsőség? Legjobb király vágya „Legyen boldog ez a magyarok országa.”

Bölcs mondai.

(Francziából.)

Ne kicsinyeljük az ellenfél nézetét, Mert hisz senkinek sincs annyira igaza, Hogy a másik félnek, ki más szempontot véd, Minden állítása hitvány volna s laza.

Chevreul mondata 100 éves korában.

(Francziából.)

Keressétek mindig azt mi örök-való, Bár tudjátok, hogy az fel nem található.

Honti Epigrammák.

Kossuth és Apponyi.

Látta Kossuthban e század fejtámadát Demosthenst, Mig mi korunk Cicerót élveit Apponyiban.

Mózes és Széchenyi.

Mózes a pusztán vízforrást mutatott fel a népnek; Széchenyi vágta Dunán népe javára utat.

Ipolykessin.

E kis helyről eredt Ipolyink, nagyváradi püspök, Innen vette cerét, élte is ifjú korát; S mind a mit itt érzett, eszmélt, ápolat, szeretett volt; Küskücsül bir most a magyar ősi haza.

Tértítés.

Elvánd a szőlőt a híden körül szuboz; „Oh kedves, tartson tégedet épen az ég”! Ez megtértit őt nyomban szótartod éde; Érti, hogy hozzá égne az anyagya szől.

A méh.

(Pyrker éreke után)

Méh szállt volt egy szép lány szájra, élzi, az így szól: Rózsának néstem — bűnöm ez — ajkaidat!

Az 1892-ki képviselő programjátok.

Mind hiva a haza bülsének — mig nyugszik a sirban; Am de ha élne Deak: mennyi maradna hiva?

gyermek, melyet szegénység miatt elhagytak, gondviselni nem képes, találós helyet a humanizmus által emelt intézményekben. Így, csak így érhetjük el, hogy megszűnjön a nagy városok környékén szétvetett „nagyvárosi” kárhozatok munkája, a gyermekek elpusztítására gondolt és anyai nevelésre nem érdemes anyák emberpusztítása.

Sokat lehetnek még a községek és egyházak a gyermekek halandóságának megakadályozására gyermekmenhelyek és óvodák felállítására által, melyeknek hasznos voltát senki nem vonhatja kétségbe.

Családapa.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottságának felévi jelentése az 1891-ik év, II-ik feléről.

A belügyminiszterium egykötétileg, a közigazgatási állapot.

A közigazgatási bizottság habeleben a felfolyt III. évi Komjáthy Árpád kir. tanfelügyelő nyugaljaztatása körül egyéb változás nem volt. — Készen állomások beállítására eddig nem lett.

Az 1878. VI. t. c. 4. §-a értelmében az év végén kilépő Szt. Alfréd, Mocsary Ödön, Beniczky Árpád, Lapkai Gyula és gr. Berchtold Arthur az év november haván 28-án tartott törvényhatósági bizottság rendes közgyűlésén újul megválasztottak.

A bizottság állását minden 1-2-ik felében mindegyik alispán az illetékesnek elnöksége alatt megtartotta, melyeken a múlt év végével hátralebélben maradt 71 ügydarabot együtt elintézésre váró 1411 ügydarab 98 kivételével állandó-állásra nyert elintézésre és a kivételre is, amennyiben az iratok személyzet korlátozott és mindenképp elégtelen volta megengedte, kellő pontossággal elkészítetett.

A júliusi ülésről távol maradt Szentágh Pál, Laszky Gyula és Pity Árpád közigazgatási előadó, az augusztusi ülésre Szelecsky János alispán, és Laszky Gyula, a szeptemberi ülésre Beniczky Árpád, a novemberi ülésre gróf Berchtold Arthur, Szentágh Pál, Pusztóczy Irén, Beniczky Árpád és gróf Gyúry Ábrahám, a decemberi ülésre Szentágh Pál, Pusztóczy Irén és Beniczky Árpád bizottsági tagok elmaradásukkal halálra igazoltak.

Köszönjük a múlt évben tartottaknak azokat, akik nem fogott. Az ügydarabok minőségét előtérbe kimutatás 1. min. alatt mellékelve tüntettük fel a jelenben.

Vármegyénk egy körponti, mint járási tisztviselői hivatalos közelemiségeknek megfelelően igyekeztek; a közigazgatási állomány ügymenetében funkciója nem volt emelkedett.

A vármegyénk körponti pönstírban árátt pénzék és pénztárak az alispán által havonként vizálatuall megfigyelteték és hiánytalanul kezelteknek találattak és az ezen pénztári vizálatokról felvett jegyzőkönyvek a számonkérés melletk bemutatattak, arról a törvényhatósági bizottság közelemiségeknek jelentése készített.

A felfolyt 1891. év második felében a közelemiségi állapot, főleg a nedv nedv idő beálltával, a nagy számban betegedő folyton általánosan kedvezőtlennek jellemezte.

Az egyes köralkotók vére leggyakoribb volt, a gyermek és bűbárium, továbbá a légzőszervek hurutos meg-

betegedése, de lényegesen emelkedett a beteg mozgalmak az egyes közelemiségekben felfolyt roccsoló toroklabb és törbény járvány által, mihez járult decemberben az influenza is.

Roncoló toroklabb, Hánk, Dejtár, Felső-Petény és Vanyarcsa közelemiségek; — Vörbeny, Bereczlen, Gután és Surányban; hási bagymáz; Nagy-Lamon uralkodott járványos. Palotán a halálos bimbó merült fel 7 esettel, melyek körül 1 vált halálra. Poltárn 10 gyermek bárányhimlőben volt.

Nerezett hevenyefertőző betegségek terjedése ellen a szükséges óvintézkedések, úgy az elköltetés, mint fertőtlenítésre néve megtették, hogy ennek dacára egyes helyeken a járvány terjedését meggátolni teljesen nem sikerült, a kedvezőtlen talajviszonyoknak, részben pedig a lakosság tudatlansága és gyermekei iránti közönyének révén fel, kik gyakori esetben iparkodtak beteget elvitetni, minek folytán azok nem ritka esetben a betegségek már előrehaladt állapotban, vagy éppen nem is részeselek orvosi gyógykezelésben, mely körülmény miatt a halálos arány is nem kis mértékben emelkedett.

Trachoma miatt Nagy-Oroszról egy nő lett kórházi kezelés végett Budapestre szállítva, miután odahaza elköltetése a család egészsége tagjaitól nem volt eszközölhető.

Időlt esetei ezen szembetegségnek Pusztá-Selypen és Pusztá-Pálteleken a Schossberger-féle gazdaságokban fordultak elő, a felső vármegyék nevezetesen Nyitra és Trencsénből érkezett mezői munkások között, kik noha a két ragályos stádiumát tal voltak, teljesen el lettek az egészségesektől különítve és ott létük alatt orvosi felügyelet s gyógykezelésben részeselek.

Leggyakoribb halál okai voltak felnőttéknél a tüdőgümő és agykor, gyermekek között az aszály és bélszúrás, továbbá a járványlógataga közelemiségekben a roccsoló toroklabb is.

Gyógyfürdő és kórház vármegyénk területén nem lévén, az e részben előadandókra jelentésem ki nem terjedhet.

Közelemiségi állapotaink kielégítőnek mondhatók. Erdőgazdálkodásunk a beérkezett ügyek elintézését állandó-állásra eszközölte.

A jelentés ezután feltüntet a fegyelmi eseteket. Az erdei kihágások II-od fokú elbírálására hivatott bírósághoz 18 ügy felebeztetett s ezek közül hét az I-od fokú ítélet helybenhagyásával, kilenc az iratok kiegészítésének elrendelése mellett elintéztet el, kettő pedig illetékeségi szempontból a kir. bírósághoz tettezt át.

A gránási és gondnoksági ügyeket illetőleg.

A vármegyék árvászaki ügyforgalom és tevékenységi kimutatását II. a Losoncz városi Árvászék II.) a. alatt mellékelve, a vármegyék Árvászékét illetőleg a kimutatásban kiemeltetett eredmények az 1890. év hasonló szakáról feltüntetett eredményhez képest határozott javulást mutatnak, mely öröndetes eredmény a 4-ik önközi állomás rendezésében leli magyarázatát.

Az árvászaki másodfokú elintézésére hivatott felebeztetett kiemeltetett által a felfolyt felévben 33 ügy tárgyalattat s nyert elintézt és pedig 10 esetben, az első fokú végzés helybenhagyásával s 3 esetben részbeni módosítással, 4 esetben feloldó határozattal, 10 esetben pedig felterjesztési, illetőleg végző határozat végrehajtását elrendelő intézkedéssel.

A pénzügyminiszterium egykötétileg kimutatásokat A., B., C. alatt mellékeljük.

A vallás és közoktatásügyi miniszter egykötétileg III. számú kimutatás csatolása mellett mely körlettel jelentjük, hogy népiszkoláink mult 1890–91. tanévi ál-

lapotáról vett tudomásunk szerint az iskolába járásra kötelezett 6–15 éves gyermekek száma népességünk 17.22 százaléka teszi és ezen gyermekeknek 88.24 százaléka járt iskolába; e szerint úgy a tanköteles, mint az iskolába járó gyermekek számánál is emelkedés, az iskolába nem járóknál pedig apadás volt.

A népiszkolák és tanítók száma egészben hasonló volt a mult évéhez, úgy az ovodáké is. Málnapataknán és Turpolyán azonban biztos értesülésünk szerint új kisdodovodát fogtak a jövő évben felállíttatni.

A tanítás eredménye iskoláink nagyobb részében öröndetes haladást mutat, de mint előző jelentéseinkben is már ismételve jelezte, még mindig nagy azon felekezeti jellegű iskolák száma, melyeknél fenntartási alap hiányában képzett tanítók nincsenek és mert sok ily iskolánál a tanfelügyelők és felszárak és hiányosak, a tanítás általánosan jónak mondható eredménye csak úgy lesz elérhető, ha az iskola fenntartó hitközségek anyagi erőjének, úgy a tanítók fizetésének javítása, mint az iskolának jobb karba hozatala végett országos segély fogja pótolni.

Mi végül a magyarnyelv tanítását, illeti, erre néve örömmel jelentjük, hogy tisztán magyar tannyelvű iskolánk ma már 215 van, a még nem magyar és vegyes tannyelvű iskolák száma pedig 98-ra szállott le s azt e magyarnyelv kötelező tanításáról 1879. XVIII. törvény életbe lépte előtti állapottal egybeazonosítva méltán nagy haladásnak tekinthetjük azért is, mert hasznát hivatalos nyelve még nem magyar tannyelvű iskoláinkban is jó sikerrel tanítattik s ennek fokozásán, úgy világi, mint egyházi hatóságaink köréig kiváló buzgóssággal törekednek.

Nógrádvármegyei felvidéki iskoláink hiányai.

(Irá: dr. Reisz Mór divényi körözés.)

I.

A közelemiségi rendezéséről szóló 1878. évi XIV. t. c. a népiszkolák közelemiségi tekintetben a törvényhatóság felügyelete alá helyezi, mely ezt tiszti orvosi és más tisztviselői által gyakorolja. A közalkalmazásban levő orvosnak tehát nemcsak törvényszabta kötelezése, de alkalma is van ez iskolákat megfigyelése és tanulmányozása tárgyára tenni, esetleges hiányait megismerkedni s ez által merített tapasztalatok nyomán úgy maguknak az iskoláknak, valamint a benne tartózkodók közelemiségi állapotuknak hivatott őre lenni. Más kormányrendeletek ismét megszabják az irányt, melyben ez teendő. Felfogásom szerint azonban bajos, sőt kihatolónak volna a törvény meret betájtához alkalmazkodni, sőt a legtöbb esetben engednünk, de mindenütt a viszonyokhoz alkalmazkodnunk kell.

Midőn így megyénk felső részének népiszkoláit illetve ezeknek szembesítve hiányait, nem elmélet, hanem pontos méretek összehasonlító feldolgozása által nyert statisztikai adatok nyomán tanulmányozásom tárgyára teszem, azon cél legeg szellem előtt, hogy ezekre az illetékes körök figyelmét irányítsam, kivált most, midőn megyénk tanügyének élére új tisztviselő álland.

Ismerni akárván a hiányokat, tudnunk kell, mit kíván a törvény és mit nyújt a való? Megjegyzem, hogy adataim az orvosi körömből beosztott közelemiségi iskoláiban felvétettek és az átlagok ezekből kiszámítottak. A mennyiben azonban nemcsak megyénk, de majdnem hasznát egész felső részének iskoláit látásból ismerem, gondolom, hogy átlagos számaim a többiekre is ráillendének.

A megöröszött sziv.

— Történeti elbeszélés. —
Írta: V. Már.

Mánap az ebéd csak oly vig hangulatban folyt, mint a vacsora, de most már tizenhárom helyett tizenhatan ültek az asztalnál, csak Nemes Dezso hiányzott, ki még a hamis hajmálával befogott és a városba ment a legnagyobb események hallani.

Hja, akkor még nem voltak jól értesült újságok, biztos szimultá riporterek!

Ebéd ágéntével a társaság megvárakolt.
— Hallottátok-e, múlt Borbély József, egy meglehetősen körös öreg ur, hogy az oláhok a fejedelmhez az árber megparancsolásért folyamodott?

— Hallottunk hát, felelt a házi gazda, de még azt is, hogy a fejedelem a Nyikolaj Urmasal hosszabb ideig beszélgetett, pedig figyelmeztette lett, hogy ez a legnagyobb és legválsabb oláh ingadó. De ő azt állítja, hogy okosan tud beszélni.

— Vajon nem ez a Nyikolaj Uras leas-e az, akit gyanúval „Horá”-nak neveznek? Azt mondják, hogy ez az ember a koromnak legnagyobb ártelmek, és azért adták neki a börtön nevet, a mi oláhul „székelt” jelent.

— Ugyanaz, felelt a házi gazda. Nagy kópé, már többet jár a börtön udvarán is, honnan mindig tell arányonyai láthatnak.

— Még megvárjuk, hogy az oláhok ellenünk lártítsák és csak azt természetükkel a legiszonyabb kegyetlenségeket fogják alkövetni, kivált azon közelemiségekben, a hol csak néhány birtokos lakik.

— Azért elejét kellene venni a dolognak, ezáltal meg Dezsó, a ki időről időre hazatérte, mert bizony sok helyütt egy háznak az oláhok, mintha emberek sem volnának: popjak nevelőlenek; falusi iskolákról fogalmuk sincs, ilyen nyájtól pedig semmi jót sem lehet várni.

— Ej Dezsó, viszony az ifjú jóremendéből apósa, de nagy parádésan láttak az oláhoknak!

— Nem pártolom én őket, mint oláh nemzetiségűt, de úgy is, mint embereket és soha sem tudomak föl foglalt, miért legyen egyik ember a másiknak egész a baromságig

rabeszlőgája, miután úgy valljuk, hogy minden ember az isten képmé van teremtvé.

— Már pedig édes ócsám, az ember se mind egyenlő; egyik jobb a másik sejtésebb, egyik okosabb, tanulabb, a másik ostobább és az ilyen nem felszabadítani, de még nagyobb nyomás által kell a jó utra téríteni. Most is ott, a hol a birtokosság kedvez nekik, a legnagyobb pusztításokat teszik az erdőben s ma holnap több fát fognak elpusztítani, mint maga a birtokosság.

— A már már komolyabban vált társalgást a házi gazda egészen elvágta és a beszélgetés ismét kedélyessé lett. Az arak csak azt vették észre, hogy az estelhez teritettek.

Mánap üres volt a ház. A házi gazda öröndet, hogy Dezsó számára Mariska kezét megnyerhette. S bár a leánykát e tekintetben nem is kérdezték, soha öszke-illőbb és boldogabb párt nem lehetett találni náluk. De ez akkor így divott és a házasságok azért sokszor boldogabbak voltak, mint most, mikor nem azt nézik, hogy a férfi méltó-e a leány kezére, bir-e a csaláffól nélkülözhetetlen férfiúi tulajdonokkal, hanem elég, ha üres leha feleségével által a leányka fejét elkábítja.

Nemes Dezsó anyjához megérkezvén, sietett elmondani, hogy válogény. Édes anyja pedig örömmel fogadta, hogy a fia és boldogan eszékelt össze; arról, hogy magához méltó helyet választott, meg volt győződve.

Dezsó azon birtokosok sorába tartozott, kik jól beosztott és jól kezelt gazdaságok mellett vagyonosoknak mondhatók.

Jó tulajdonoszágiért nem csak üresen, 33 lakását tartotta, hanem az egész környéken szerettek, a köznép épen úgy, mint birtokosárai. A népeknek, vagyis a jobbságának ha baja volt, azonnal hozzá folyamodott, mert képes volt mindenkinek jó tanácsot adni és a szükségben lelkének sorát enyhíteni.

Jobbággyai irányában túl engedékeny volt s a munkaidők beálltával soha sem feledkezett meg jobbággyai munkájáról sem; dolagra hajtotta őket, de előbb saját földjeiken kellett a munkát végeznők, a földesurak csak ezután került a sor.

Több helyen lévén birtoka, különösen az oláhok közt, jóalkonyasága miatt mindenütt szerettek s azt is megbecsülték neki, hogy magyar.

A belső cselédség kivételével egész udvari népe oláhokból állott. Történetünk kezdetén kocsiának egy szabadságot katonát fogadott, kit pontossággal rendkívül szeretett.

Alig hogy kipihente magát, a szükséges rendelkezéseket megtéve, leendő apósaához, Kristóyra hajtattott.

Látogatásai ezután mind sürribbkké váltak s ott találjuk őt 1784. évi november hó elején is.

Mily nagy a különbség az ő és Pakott Mihály udvara közt.

Az utóbbi, mint megyei tisztviselő, mások járáért saját vagyonát elhanyagolván, a cselédség önkényesen gazdálkodott, a szegény házi asszony kosárvény lábait által akadályozva lévén, szintén nem ügyelhetett rájuk.

A kis Mariska pedig, egy kedves és gyöngéd kis teremtes, panaszkodni épen nem, csak kérni és másokkal jót tenni tudott. A cselédség ezt jól tudta és szavait nem igen vette figyelembe.

A rendetlen udvarral azonban a szobák kellemes ellentétben állottak. A rend és tisztaság egy női kezek által alkotott kis menyországot tüntettek elő.

Pakott Mihály ez uttal nem volt hoon.

Néhány kihágási eset miatt a helyszínőre kellett sietnie.

A háziaszony azonban szívesen fogadta az ifjút és úgy látszik, örömmel tekintette vejének. Mariska! — a meg nem romlott, fiatal sziv öröme az égből való, olyan mint a felkelő nap, mely sugaraival állást hint maga körül.

Mihelyt Dezsó megérkezettnek híro a faluban elterjedt, azonnal hozzá siettek barátjai, hogy vele kezert szoribanak. Akkor a baráti kézszorítás még sokat jelentett volt, nem úgy, mint ma, mikor boldog boldogtalannal, adda hitelezőjével kezert szorít — csupa szokásból.

Délben az asztalnál kedélyesen társalogtak. Pakott Mihály uram, a házi gazda, ebéd után érkezett családja körébe. Az öreg urat rendkívül vig modora miatt Vig Miksa bácsinak is neveztek.

Gyakran megesett, hogy folyamodásokat is intéztek hozzá ily czim alatt és ilyenkor öröndet; azt tartotta, hogy mindig jobb, ha vig, mint ha morgó, vagy épen mérgea bácsinak neveznek. (Folyt. köv.)

Ipolyás. 1892. február 6.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 27. §. szerint egy tanteremben nem szabad 60-nál több tanulóknak lenni és egy gyermekre 0.8—1.2 négyzetméternyi területnek kell esni. Már most 15 megvizsgált iskolaterem között 8-ban 60-nál több tanuló találtott. Az összes iskolákban 846 gyermeket találtak és így egy teremre átlagosan 56.4 gyermek esik. Valóságos szerencse azonban, hogy a községtől távolabb lakó gyermekek többnyire hiányoznak (telén a rossz idő, nyáron a pásztorkodás miatt) és én csak a jelenlevők számát vettem fel s így bizonyos, hogy ha valamennyi együtt lett volna, az átlag nagyobbodna. S a szegény gyermekek naponta 6 órát töltenek az iskolateremnek nevezett helyiségekben. Egy iskolateremnek átlagos padlóterülete 36.36 négyzetméter s így egy tanulóra átlagban esik 0.66 négyzetméternyi padlóterület, tehát körülbelül annyi mint egy ív papíros. Menyire távol esünk a törvény minimumától? A törvény értelmében megfelel: a divényi iskola bal terme 38 tanulóval, melyek mindegyikére 0.88 négyzetméter esik; épannyi esik a kis-tugári iskola 41 tanulójának mindegyikére; a budalehotai. ev. iskola 47 tanulójának mindegyikére 0.8 négyzetméternyi területen helyezkedhet el; végre az udornyai iskolának mindegyik tanulója 1.23 négyzetméter esik, ez tehát az egyedüli, mely a törvény korlátait áthágja. (Nem volna perbe fogandó?) De mit szóljunk, csak egy példát véve fel, a divényoroszi iskolára, hol 36 négyzetméteren 71 tanuló van összeszúfolva és ezen területnek is tekintélyes részét elfoglalja a kályha, a fekete-tábla, a tanító helye, a padok között és mentén lévő átjárók. Képeletre bízom t. olvasóimnak, mily összehelyeztetlenül é a teremben a tanuló?

Egy 1883. évi kelt 30.479. sz. miniszteri rendelet folytán különös gond fordítandó a tisztaságra. Mily tisztaságot értsünk ez alatt? Tán azt, hogy az iskola naponta söpörtetik-e, vagy hogy kellő időben meszeltetik-e? Vagy az iskola levegőjének tisztasága képezi a törvény intencióját? Gondolom, hogy úgy az egyik, mint a másik. A tanulók testi tisztasága mindig problematikus. A tanító naponta legalább reggel söpört és legalább a tanór elején meszeltet. A levegő tisztaságát később fogom tárgyalni. Ugyanazon rendelet szerint gond fordítandó is, hogy az iskolát a tanító más cseréje ne használja. Nyáron át, midőn a tanítás szünetel, az iskolák kitűnő élőkamráknak és lomtárnak bizonyulnak, a szorgalmi idő alatt azonban csak a fűrészi kath iskola egyszerűsége konyha is. Irigylendő helyzet, hol a tanulók nemcsak a tanítás malasztjában, hanem illatos párk elvezetésében is részesülnek!

Fontos a fűtési rendszer és a kályhák szerkezete. Itt szörnyű és a kályhák többnyire rosszak. Az előbb megjelölt iskolában fűtési tűzhelyek, egyebütt belülfűtő és természetesen belülfűtő kályhák, no de legalább a szellőztetést elősegítik. Kivétel a divényi iskola, hol kintiről fűtő cserepályák adják az iskola melegét.

Az eddigi szempontoknál fontosabb a tanterem megvilágításának és a szellőztetés kérdése, mert az amakból eredő bajokat e két tényező ellensúlyozhatja, ha megfelel. A világításnál szem előtt tartandó: 1. hogy az ablakok lehetőleg egy sorban legyenek, kivéve ha a szoba 7 méternél mélyebb. Az ablakok egy sorban csak a vámsfalvai iskolában vannak, mely egyszerűsége miatt a 7 méternél mélyebb iskolák pedig csak a divényi iskola mindkét terme, a budalehotai evang., a rózsalehotai, lónyabányai, dobroszi és kotmanlehotai iskolák. Ennek rovására aztán ezek közt a budalehotai és lónyabányai iskolák 3 oldalról is kapják a világosságot. Szem előtt tartandó 2. hogy az ablakterület legalább oly arányban legyen a padlóterülethez mint 1:5, azaz hogy az összes ablakok területe legalább 1/5-ös része legyen a padlóterületnek. Csapán a divényi iskola bal termében 5 ablak mellett 1:4 1/2, a viszony, de már a jobb termében 4 ablak mellett 1:6 1/2, a viszony 1:8 1/2 méternyi területtel.

A többi iskoláknál következők a viszonyok:

Iskola	Padlóterület	Ablakterület	Ablakterület a padlóterületre	Viszony
Budalehotai kath.	30 nqm.	0.88 nm.	4	1: 6 1/2
" evang.	37 1/2 nqm.	0.18 nm.	6	1: 13
Kis-Tugári	36 1/2 nqm.	0.27 nm.	4	1: 12 1/2
Rózsalehotai	33 1/2 nqm.	1.20 nm.	5	1: 6 1/2
Udornyai	36 nqm.	1.44 nm.	3	1: 6 1/2
Lónyabányai	44 nqm.	1.20 nm.	6	1: 6 1/2
Dobroszi	41 1/2 nqm.	1.08 nm.	5	1: 7 1/2
Kotmanlehotai	45 1/2 nqm.	0.80 nm.	5	1: 11 1/2
Vámsfalvai	36 nqm.	1.20 nm.	3	1: 10
Bazsal	33 1/2 nqm.	0.48 nm.	4	1: 18
Fűrészi kath.	16 1/2 nqm.	0.35 nm.	4	1: 12
Divény-Oroszi	36 nqm.	1.21 nm.	4	1: 7 1/2
Fűrészi evang.	27 1/2 nqm.	0.90 nm.	4	1: 8

Átlagban tehát felvidéki iskoláinkban az ablakok 0.60 □ méternyi átlagos területtel bírnak, a padlók 36.36 négyzetméternyi területtel. 1: 0 1/2 számításra úgy, hogy 1—1 iskolára 4 1/2 □ ablak jut. Ott állunk tehát a törvény szabta minimumtól? Ép a felénél. Követelmény 3. hogy az ablakok sekélyesen lehetnek kelet, északkelet vagy délkeletre legyenek. A kotmanlehotai iskola kivételével, hol az ablakok fekvése déli és nyugati, valamennyi a követelt táj valamelyikétől kapja a fényt, de zavarja azt a második, esetleg harmadik oldalról, azaz nyugatról, délről vagy északról becsúszó fény, mely néha igazán káprázatos játékot űz a gyermek látószervével. Világítás szempontjából végre 4. szükséges, hogy az ablakok jól záródjanak, viszont szellőztetés céljából könnyen nyíljanak. Míg néhány iskolánál rossz a záródás, addig másoknál oly jó és hermetikus, hogy a téli nedvesség által megduzzadt az csak nyárra nyitható.

Igy az iskolák megvilágítását minden oldalról megvilágítván jóval ezekkelben álltunk egy másik igen fontos kérdésre, a szellőztetésre. (Folyt. és vége köv.)

Hetek óta várta izgalommal a közönség a mai estélyt, melyet a tartalékos tisztek voltak rendezendők. Mondjuk meg előre, hogy a bál fényesen sikerült. Hontmegye lelkes alispánja Lestárszky Sándor első osztályú századosi minőségben az Ipolyásban nagyszámúan levő tartalékos tiszteket egyesületet alakított, mely 3 alosztályra oszlék: a lövészeire, melynek elnöke Lestárszky alispán; a vívó osztály, ennek elnöke Zubovich Kálmán törvényszéki bíró és végre a mulatságot rendező osztály, mely utóbbi a fényesen sikerült bált rendezte a veres kereszt javára. A Hontmegyében életbe hívott veres kereszt egyesület védnökéül sikerült megnyerni Chorinszky Igo gróf hontmegyei nagybirtokost, ki a bál jóvárendelése gyarapításához 100 forinttal járult. A mulatságon találkat adtak egymásnak a megye előkelőségei és tekintve a nemcsa csejt, az anyagilag is fényesen sikerült; a v. k. egylet javára t. i. 330 forint lett beszedve. Régi elmúlt idők emlékeztető ebből fennbent, a 70-es évek, midőn a fényes elite bálók egész sora rendeztetett, midőn a megye társadalmát a politika nem osztotta volt két ellenséges táborra, midőn a visszavonás szelleme, mely a megye alapján meghurcoltatását eredményezte, még képeletben sem volt meg. Az 1874-ik év óta ez az első elite bál minden politikai coteria nélkül. A díszes hölgyközönség szebbnél-szebb rubikában, a tart. tisztek fényes egyenruhájában különböző változatokban, remek képet nyújtott a szemnek. Ott láttuk: Chorinszky Igo grófot, mint a veres kereszt egylet védnökét, báró Rosner Ervin főispánt, Lestárszky Sándor alispánt, Ivánka (szárk) kamarás országgyűlési képviselőt, Ivánka Zsigmond, Ivánka László földbírókat, Helmbacher Sándor törvényszéki elnököt stb. Stb. Selmerbányáról akademikusokat, továbbá, nógrádi, bari és esztergomi tart. tiszteket. Az első negyest 50 táncostól.

Asszonyok: Berko Istváné (feul selyem ruha) Szabó Géziáné, (sárga brocat) dr. Rácz Imréné, (fekete sűrű), Schiller Antalné, (fehér sűrű fehér gazé), Helmbacher Sándorné, (barna selyem), Bodnár, (fekete), Tóth Lajosné, (fekete selyem), Lipták Sándorné, (fekete selyem), Nagy Sándorné, (lila brocat), Zaffiry Istváné, (fehér brocat), Baross Miklósné, (fekete selyem), Dombó Károlyné, (világos zöld selyem), Bakó Istváné, (világos heliotrop brocat), Haán Kálmáné, (fekete selyem), Országné, (fekete selyem, stb.

Leányok: Berko Eszti, (rózsaszín gazé sűrű), Keller Ilona, (fehér selyem kristály tül), Helmbacher Mariska, (fehér gazé), Mercz Ilona, (fehér feuille), Bodnár Sárika, (fehér selyem), Bodnár Julia, (fehér selyem), Lipták Irma (kék selyem), Dombó Rózsika, (fehér sűrű fehér gazé), Nagy Aranka, (fehér selyem, állóruha ezüsttel), Jancsár Mariska, (fehér selyem), Haán Ida, (sülszöld), Kolos Irma, (fekete selyem), Kolos Ilona, (piros atlasz), Zaffiry Ilona, (fehér selyem), Baross Ágnes, (balszínűkék csap-drechin), Cherer Etelka, (fehér gazé), Hodossy Mariska, (fehér selyem f. gazé), Dömök Kornél, (világos zöld tül ruha), Fischer Kolbri Serafin, (fehér gazé), stb.

A négyeseket Marczó Ferenc államfőnök, Mézáros Istváni aljegyző rendezték. Az utolsó négyes a reggeli időre esett, de még akkor teljes számban voltak ott a táncosok. A zenét Blag Imre zenekara szolgáltatta a közönség meglegedésére, az ételeket és italokat pedig Trautwein Danó vendéglős elismert jó konyhája.

Hírek és külfelék.

Stesszer József miniszteri tanácsos ur legközelebbi febr. hó 20-án B.-Gyarmatra jön, mint a b.-gyarmati népbank elnöke, a népbank febr. 21-ki közgyűlésén részt fog venni. Stesszer ur több napig marad városunkban, hol őt bizonyára mindenki szívesen üdvözl.

Tízültórából. A b.-gyarmati önk. tüzoltó egylet gr. Forgách Antal főparancsnok és a tisztikar rendezése mellett febr. hó 6-án tartá évi szokásos táncmulatságát a Balassa-szálloda emeleti termeiben. A mulatság ez évben is sikerültnak mondható, bár bizonyos osztályok részéről kevés érdeklődés tanúsított, ami kétségkívül megrovandó dolog; mert városunk ezen egylete mellett megkivánhatja nemcsak az anyagi, de az erkölcsi támogatást is. Kétszerez elismerés illeti tehát azon férfiakat és családokat, kik a fészeten mulatságot jelenlétükkel megtisztelték. Ezek közül kiemelhetjük Seitovszky János alispán urat, akit midőn 10 órakor megjelent, a rendezőség tisztelettel fogadott. Ott láttuk továbbá Pongrácz György mezővárosi elnök urat is, aki intézményeink iránt szintén mély érdeklődést tanúsít. A bíróságot csakis dr. Melicher Ferenc kir. ügyész képviselte kedves családjával együtt. Megtisztelték továbbá a mulatságot a városbíró, Simko Frigyes, Wizer Mihály örnagy és többen azon férfiak, akik kötelességüknek ismerik a tüzoltó egyesülettel szívet, lélekkel támogatni. A négyeseket húz pár táncolta. Jelen voltak asszonyok: Draskóczy Bertáné, Ifj. Farkas Ferencné, Frey Miklósné, Fábry Jánosné, Gyetvay Jánosné, Hegedűs Gergelyné, Horváth Danóné, Hudecz Zsigmondné, Kommerell Gyuláné, Lóderer Heléné, Makay Sándorné, Melicher Ferencné, Möller Lászlóné, Parszty Jánosné és Vesztelecsky Jánosné. Leányok: Dányi Aranka, Dopny Gizella, Draskóczy nővérek, Groma Mariska, Möller Mariska, Melicher Mici, Rusznók Gizella (Szécsényből), Szabó Mariska, Thuránszky Mariska és Vesztelecsky nővérek. — A táncestély alkalmából felülírték: Gróf Forgách Antal főparancsnok 20 forint, Örn. gróf Forgách Antalné, Köry Tivadar egyleti elnök, Seitovszky János, Valser Ferenc 20 darabonról 5—5 forint; Balás Barna, gr. Degenfeld Lajos, Kék László, br. Majthényi László, br. Rosner Ervin, Szilárdi Ödön 4—4 forint; Pelsenburg Gyula 3 forint; Tarnóczy göpgyár tüzoltósága, Ticsinszky József, Zeke Kálmán 2—2 forint; br. Andrásszky Gábor, Aninger Gyula, Gross Mór, Guttmann István, Horváth Danó,

Jónás Emil, Kanitz Ödön, Laby Károly, Nagy Irás, Polatek Rózsa, Révész Dezso, Schönberger Flópp, Weiss Emil 1—1 forint; Elfer Mór, Klein József, Krausz Sándor, Stiller Lajos 50—50 krt. Összesen: 88 forint. A parancsnokság hálás köszönetét nyilvánítja az egylet irányában tanúsított almozakozásért.

A b.-gyarmati ír. négyelet bálja, mely febr. 24-én a Balassa-szálloda emeleti termében fog megtartatni. — Fényes híreink néz elébe. Nemesek városunkból, hanem a távolabb vidékről nagy érdeklődés mutatkozik ezen bál iránt, mely minden évben a jótékony cél iránti tekintetből is nagy vonzerővel bír. A búrge rendezőség, melynek élén Weiss Gábor, városunk egyik kedvelt fiatal embere áll, mindent elkövet a siker érdekében s tapintatos eljárás a sikert kétségkívül fényesen biztosítani fogja. Gr. Zichy Ferenc senior örökösök, akik városunk iránt mindenkor melegen érdeklődnek, ez alkalomból is tanúbizonyságot tettek nemes szíveségéről, a mennyiben a jótékony alap gyarapításához 10 forinttal járult.

Bírtokváltás. Kaszner Lajos és nejének B.-Gyarmaton a Teleky utcában lévő új házat és beltekelt a folyó hó 8-án tartott bírói árverésen Kohn Mór és fiai czég vette meg.

Házi mulatság. Fényes családi mulatság folyt le B.-Gyarmaton febr. hó 10-én Janics Endre, kir. ad. tárnok úr vendégzerető házában, mely a legjobban hangulat mellett a reggeli órákig tartott. A táncost megelőzőleg, a közel 45 tagból álló társaság díszan megrakott asztalok mellett foglalt helyet, hol a kedves háziasszony, szül. Fehér Blanka önzagysága előzékenysége és figyelme csakhamar jó kedvre hangolta az egész társaságot. A soká emlékeztető szép estély, mely aztán reggeli feljött ki, kellemes összejövetele volt a következő arhölgyeknek: Hamedmayer Agostonné, Hedry Pálné, Horváth Danóné, Jablanczy Miklósné, Lengyel Sándorné. Tapolcsányi Ferencné, Ticsinszky Lajosné, és Zubovich Istvánné; és a következő kisasszonyoknak: Bernadelli Niska, Dévény Janka, Fehér Olga, Jablanczy Margit és a Krassay nővéreknek.

Kettős ünnepély. B.-Gyarmaton Hecksch Samuel polgármester házában kettős családi ünnepély folyt le febr. hó 10-én. Ugyanis egyik szép leánya, Róza kisasszony e napon esküdt egybe Quittner Mórral, helybeli előnyösen ismert ügyvédi iroda vezetővel; másik szép leányát Gizella kisasszonyt, a helybeli ír. iskola kevelt tanítónőjét pedig eljegyezte Pollitzer Miksa pesti kereskedő.

A b.-gyarmati ismételt vallásuk egyenjogúsítás tárgyában f. hó 11-én délután igen népes értekezlet tartottak, mely értekezleten egyhangúlag kikiáltották Feleli Henrik elnöknek, Kanitz Ödönt és Révész Dezstó jegyzőnek. A gyűlés emelkedett hangulattal folyt le és a napirendben lévő tárgyhöz többen hozzájárultak. A gyűlés megnyitása után az elődóti tisztségű felkelt Szilágyi Mór fejezte az egyenjogúsítás eszméjét s az ér. irányban megindult mozgalom jogosultságát, a melyhez minden liberális érzelmű embernek felkeltetendő csatlakoznia kell. Az értekezlet következő már előre formulázott határozati javaslatban állapodott meg: "A b.-gyarmati ír. hitközség tagjai által február hó 11-én tartott értekezlet kimondja, hogy a zsidó vallás egyenjogúsítása tárgyában országosra megindult mozgalomhoz lelkesedéssel csatlakozik és erről a budapesti végrehajtó bizottságot azonnal értesíti, hogy az országgyűléshez benyújtandó kérvényt aláírni kész." Ennek Kanitz Ödön jegyző által történt felolvasása után, dr. Hecksch József indítványára elhatározták, hogy Balás Antal örn. képviselő urhoz küldjék menesztetést, azon célból, hogy majdan az országgyűlésen szövegére kerülő receptiót jóindulattal támogatni kegyeskedjék.

A helyi csukorgyár tisztviselőiara február hó 20-án a csukorgyár vendéglő összes termében a gyári munkások betegsegélyezési pénztára javára zárkóról bált rendez. A bál rendezősége: Dreychock Sándor, elnök, Reitsper Gyula, titkár, Rittersporn Adolf, pénztárnok, Fischer Lajos, Kellermann Mór, Lemberauer Sándor Luchkovics Imra, Schneller Dani, Zelinka Ferenc vil tagok.

Az árvis-vessély, ugy látszik szűnőben van, az első nagyobb oladási vízei lesiettek, úgy a meder, mint az ártérről is, a múlt héten már jelretekten kívül nem okozván egyéb kárt, csak a szélső vályoghátakat nedvesít meg újból; de már az így lesz minden évben mindaddig, míg kellő védgátat nem építhet a város, avagy az Ipoly szabályozás egybekötve el nem hárítja a folytonos bajokat. Az utolsó hét alatt kétszeri erős haramunk volt, de aztán keményen megfagyott és így most ez oldalról szünetel a vessély.

Öngyilkosság. Izgalmas hír futotta be febr. hó 6-án a reggeli órákban B.-Gyarmat városát. Ez a szomorú hír az, hogy Szilágyi János m. kir. honvéddanagy Teleky utca 648 sz. lakásán agyonlőtte magát. Mindenki sajnálattal fogadta a hírt, mert hisz egy szép reményekre jogosult fiatal ember vetette el magától az életet, melyet alig 26 éves kora máris bírtának és reménytelenség talált. Szilágyi János még legközelebb febr. 8-án az Ipolyás tartalékos tisztek bálján is részt vett s ott jól mulatott. Másnap vígan jött haza, hétfőn és kedden jó barátsági társaságban részt vett a nyilvános helyeken is. A szerencsétlen fiatal ember az öngyilkosságát kedden délután előt követte el. Revolverrel balhántéka lőtt; a rögtön halált okozó golyó a jobb halántékot fúrta át. A kiszolgáltatott reggel a padlón nagy vértócsában elterülve találta őt, ezert az öngyilkosságot a földön öltözött el. Öngyilkosságának okai egészen ismeretlenek; beszélnek reménytelen szerelemlről, pénzavarokról és közönséges arról is, hogy győgyhatatlan szexuális szenvedett, mely okból a társaságokban sokszor vették észre rajta a buskomorság tüneteit. Ástalan nagy csomagt lepecsételt levelet találtak, mely Szilágyi Lajoshoz testvér bátyjához volt intéve. A szerencsétlen fiatal ember temetését a m. kir. honvéd tisztikar rendezte, aki a gyász esztől jelenést adott ki. A temetés, mely febr. hó 12-én d. u.